

MATSALU RAHVUSPARK

2021. aasta

külastajauuringu tulemused

Metoodika

Küllastajauuringud viiakse kõikidel aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad küllastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Küllastajate seire loodusaladel - Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

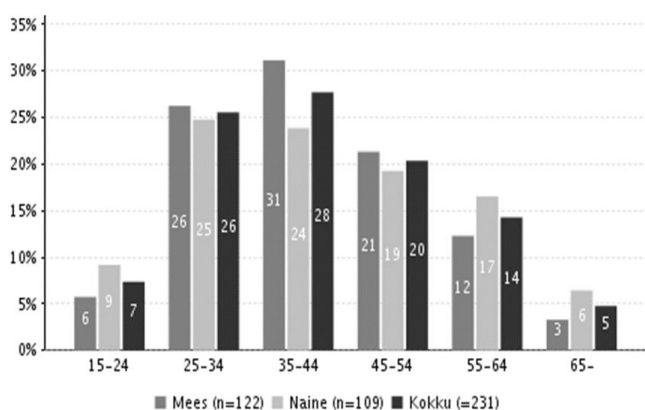
<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

Perioodil 15. juuli 2020 - 15. juuli 2021 korraldati küllastajauuring kõikidel RMK poolt hallatavatel looduses liikumise taristuga puhke- ja kaitsealadel. Lisaks korraldati uuring Sagadi metsakeskuses.

Matsalu rahvuspargi küllastajauuringu käigus koguti 255 ankeeti.

Tulemused

Matsalu rahvusparki küllastajatest oli küllastajauuringu andmetel 50% naissoost ja 50% meessoost. Kõrgharidusega inimesi oli 61%, keskeriharidusega 21%, keskkharidusega 15% ja põhiharidusega 3% vastanutest. Vastanute vanuseline jagunemine on toodud Joonisel 1.

Joonis 1. Vastanute vanuseline jagunemine sugude järgi rühmitatuna

Rahvusparki küllastajatest 97% elab Eestis, järgnevad Saksamaa (2%), Ühendkuningriik, Soome ja Prantsuse vabariik. Suurim küllastajate hulk elab järgmistes omavalitsustes: Tallinna linn (33%), Lääneranna vald (10%), Haapsalu linn, Tartu linn ja Pärnu linn (6%), Lääne-Nigula vald (5%), Märjamaa vald (3%), Rae vald, Viimsi vald, Rapla vald, Saku vald ja Keila linn (2%), millele järgnevad teised omavalitsused.

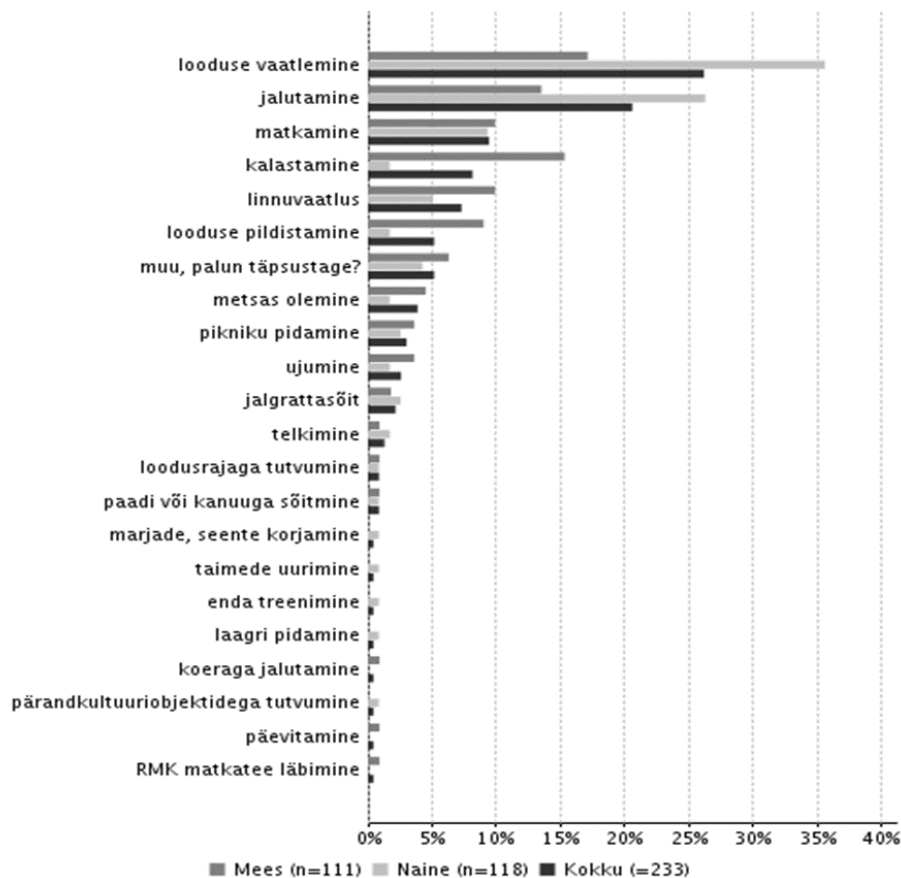
Rahvusparki küllastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (72%), üksinda (16%) ja 6 või enama inimese seltskonnas (11%). Igas kolmandas seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest ja sõpradest (Tabel 1).

Tabel 1. Seltskonna koosseis

Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	138	65
teised sugulased	6	3
sõbrad	51	24
töökaaslased	7	3
klass	1	0
kutse- või ülikooli õpilasgrupp	1	0
organiseeritud tegevusi pakkuva ettevõtte kliendid	1	0
klubi, ühing vms	2	1
teised, kes?	5	2
Kokku	212	100

Matsalu rahvuspark oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 60%-le, üks mitmest sihtpunktist 30%-le ja planeerimata sihtkoht 10%-le vastanutest. Tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid jalutamine, looduse vaatlemine, looduse pildistamine, metsas olemine, loodusrajaga tutvumine, matkamine, järgnesid linnuvaatlus, pikniku pidamine, ujumine, taimede uurimine jne.

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad looduse vaatlemist, jalutamist, matkamist, kalastamist, linnuvaatlust, looduse pildistamist, metsas olemist jne (Joonis 2).

Joonis 2. Külastajate kõige olulisem tegevus

Matsalu rahvuspargi kõige enam külastatavad kohad ja külastusobjektid olid Keemu puhkekoht ja vaatetorn (31% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Penijõe matkarada ja vaatetorn (30%), Matsalu rahvuspargi külastuskeskus ja teabepunkt (26%), Suitsu puhkekoht ja vaatetorn (23%), Kloostri vaatetorn (22%), Penijõe lõkkekoht (21%), järgnesid Marimetsa matkarada (Marimetsa looduskaitsealal) (18%), Saastna poolsaar (15%), Tuhu matkarada ja vaatetorn (Tuhu looduskaitsealal) (13%), Suitsu matkarada (12%), millele järgnesid teised külastusobjektid. Matsalu lahe põhjakalda enam külastatavad kohad ja külastusobjektid olid Puise nina ja

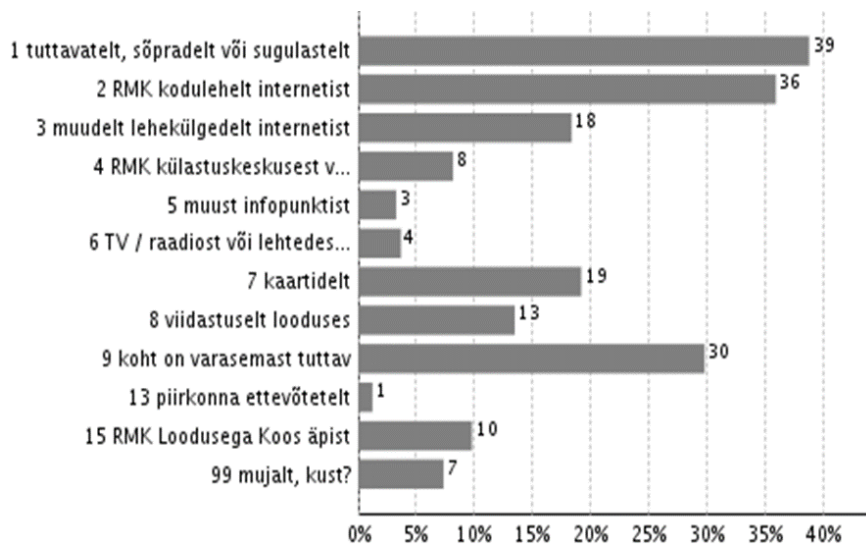
Haeska vaatetorn (eraomandis) (10% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul) ning Põgari-Sassi rannaniit (3%). Keskmiselt külastati seekordse Matsalu rahvusparki külastuse jooksul 2,92 külastusobjekti.

Matsalu rahvusparki külastusest 46% tehakse suvel (juuni-august), 19% sügisel (september-november), 24% kevadel (aprill-mai) ja 11% talvel (detsember-märts).

Päevaseid külastajaid oli 74% kõigist külastajatest ja nad viibisid rahvusparkis keskmiselt 3,0 tundi. Ööbijaid oli 26% ja nad viibisid rahvusparkis keskmiselt 2,51 ööpäeva (mediaan 2 ööpäeva). Ööbijatest 44% veetis alal ühe öö, 32% kaks ja 5% kolm või neli ööd. Peamiselt kasutati ööbimiseks telkimisalasid ja lõkkekohti, aga ka majutuseettevõtteid ning oma suvilat. Esimest korda Matsalu rahvusparkis viibijaid oli 40% külastajatest.

Rahvusparki saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (90% vastanutest). Alal liikumiseks kasutatakse samuti kõige enam sõiduautot (87% vastanutest), millele järgnevad jalgrattaga ja jalgsi liikujad (4%), sõiduauto haagissuvilaga või matkabussiga ja tellitud bussiga liikujad (2%).

Ala kohta informatsiooni hankimise kohta annab ülevaate Joonis 3.

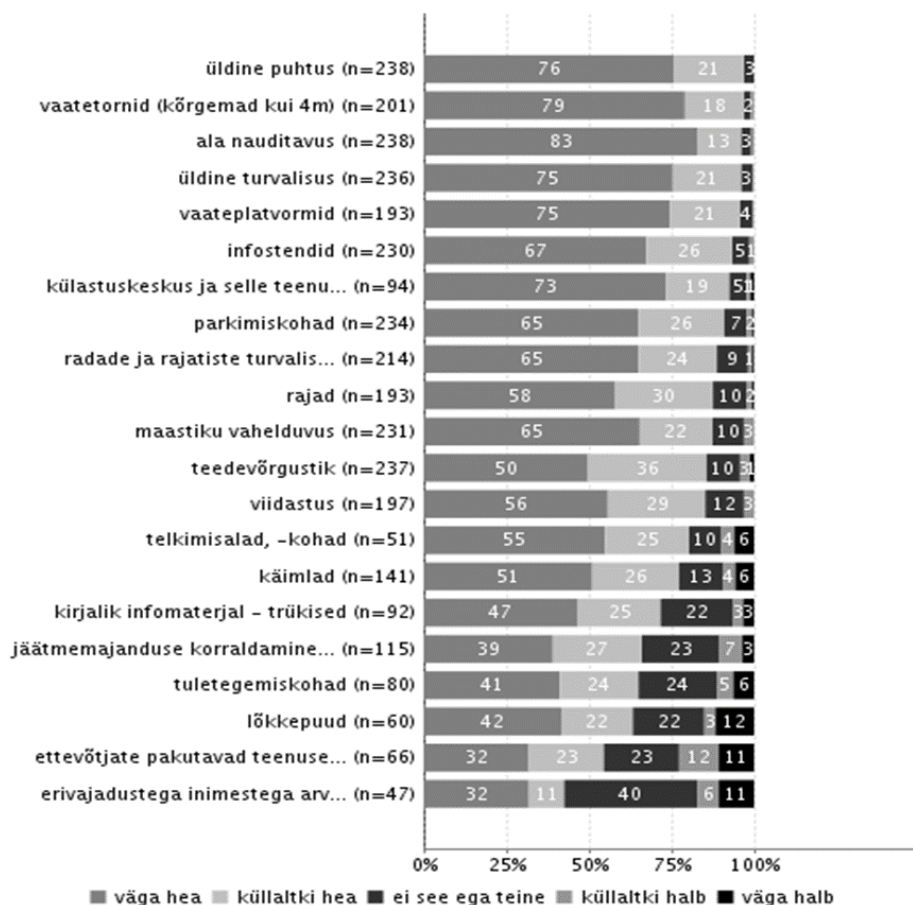

Joonis 3. Informatsiooni allikas

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsesid teha rahvusparkis ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 32% rahvusparkis käinutest kinnitas, et oli seekordse külastusega seoses raha kulutanud. Külastajad kulutasid keskmiselt 53,63 eurot külastuskorra kohta (mediaan 35,00 eurot). Kõige enam kulutati raha ostudele kauplustes ja bensiinjaamades, seejärel majutusele ja ostudele kohvikutes ja restoranides.

Küllastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid looduse tunnetamine, ilusad maastikud, meelerahu, mürast ja saastest eemal viibimine, stressi maandamine, omaette olemine, tutvumine alaga, meeldivad varasemad kogemused, viibimine koos oma seltskonnaga jne.

Üldiselt hinnati rahvuspargi teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid küllastajad vaateplatvormide, infostendide, külustuskeskuse, parkimiskohtade, radade kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid küllastajad erivajadustega inimestega arvestamisele ja ettevõtjate pakutavatele teenustele (Joonis 4).

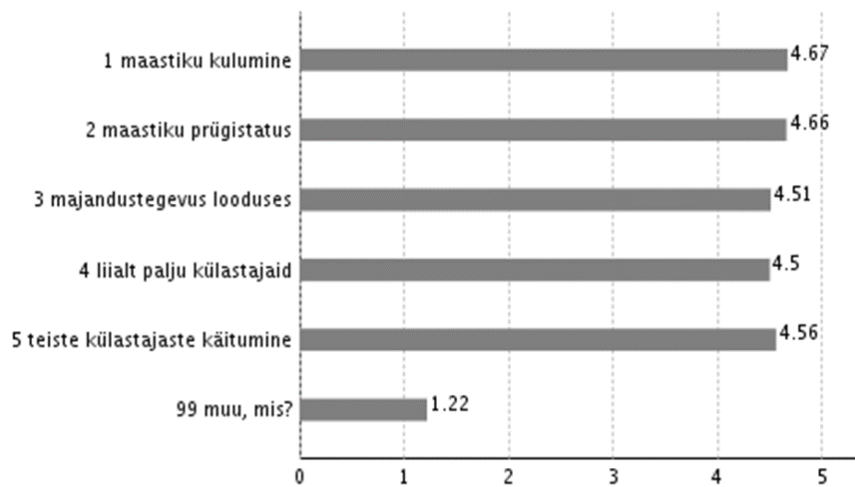

Joonis 4. Teenuste ja rajatiste kvaliteet

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 92% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid küllastajad erivajadustega inimestele suunatud teenuste hulgale.

Matsalu rahvuspargi külustus vastas üldjoontes küllastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas.

Külastust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati võrdsel tasemel madalalt (Joonis 5). Muude häiringute all nimetati erinevaid ümbritseva looduskeskkonnaga seotud aspekte.

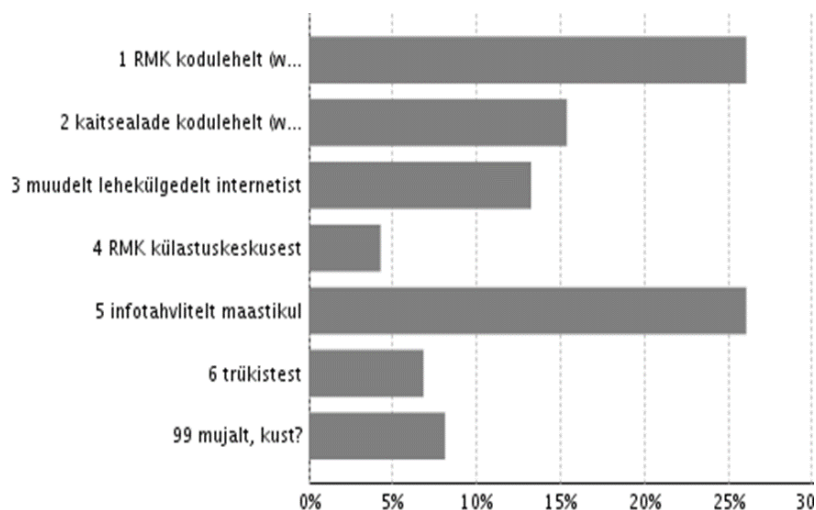

5 = üldse mitte, 4 = küllaltki vähe, 3 = ei see ega teine, 2 = küllaltki palju, 1 = väga palju

Joonis 5. Külastust häirivad tegurid, graafik keskmistest väärtustest

89% külastajatest tundsid, et tänu Matsalu rahvusparki seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes vaimne heaolu.

93% külastajatest olid enne küsitlusanneedi täitma asumist teadlikud viibimisest rahvusparkis. Matsalu rahvusparki kaitse-eeskirjast tulenevatest piirangutest olid teadlikud 59% külastajatest. Piirangute informatsiooniallikate jaotusest annab ülevaate Joonis 6.

Joonis 6. Piirangute informatsiooniallikas

Küsimusele, kus paluti hinnata külastuse mõju oma tervisele ja enesetundele rahalises väärtuses, olid külastajad sagedamini välja toonud summa 60 eurot, mis on võrreldav päevase spa külastusega.

Küsitluses paluti vastajatel hinnata ettevõtjate poolt pakutavate teenuste vajadust eurodes ühe inimese kohta. Kõige enam tuntakse puudust toitlustusest (34% uuringus osalejatest), seejärel majutusest (24%), spordi- ja harrastusvõimalustest (19%), kauplustest (13%) ning juhendatud retkekorraldusest (12%). Enim nimetatud summad inimese kohta oli 50 eurot majutuse eest, 20 eurot ostude eest kauplustes, spordi- ja harrastusvõimaluste ning juhendatud retkekorralduse eest, 10 eurot toitlustuse eest.

Külastajauuringu tulemuste põhjal arvatud Matsalu rahvuspargi võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,48 (üleriigiline puhke- ja kaitsealade külastajarahuloluindeks oli 4,45).